

Roermonds Toonkunstkoor geeft lustrumconcert op 9 november

Werk van Haydn, Mozart en Rossini

Met zijn concert op 9 november a.s. waarop werken zullen worden uitgevoerd van Joseph Haydn, Mozart en Gioachino Rossini, herdenkt het Roermondse Toonkunst-Oratoriumkoor niet alleen het derde lustrum van zijn wederoprichting na de tweede wereldoorlog, tevens zal op dit concert bijzonder tot uiting komen de continuering van de culturele banden tussen Roermond en Mönchen Gladbach, die in 1948 werden aangeknoopt toen „Toonkunst” daar Felix Mendelssohns „Elias” ging uitvoeren. Het zou het eerste worden in een reeks concerten in de daarna volgende jaren, waarin het koor a.o. Francks „Beatitudes”, Haydns „Schöpfung”, La damnation de Faust van Berlioz, het Requiem van Verdi, Händels „Mes-

sias” en zelfs de Mattheuspassion van Bach ten gehore zou brengen. In het kader van deze culturele uitwisseling gaf het „Städtische Orchester” van Mönchen Gladbach in Roermond enkele concerten o.l.v. Generalmusikdirektor Romanus Hubertus. Dit orkest had bij het optreden van het Toonkunstkoor in M.-Gladbach steeds een voorbeeldig accompagnement geleverd. De medewerking van dit orkest aan het komende Toonkunstconcert in Roermond, wordt derhalve als een bijzondere gebeurtenis tegemoet gezien. Het ensemble geeft in Mönchen Gladbach behalve een reeks symfonische concerten een groot aantal begeleidingen van opera-, operette-uitvoeringen en koorconcerten en heeft op dit gebied een uitstekende reputatie verworven.

dams conservatorium en vestigde zich in 1936 in ons land. Na de tweede wereldoorlog hervatte hij zijn internationale praktijk als concertzanger. Onder Fritz Lehmann zong hij een aantal van zijn Bachvertolkingen voor de grammofoonplaat.

Culturele bloei ondanks problemen

Bovendien voerde het Roermondse koor vanaf zijn eerste oprichting in 1926 ook voor de oorlog een periode van bloeiend leven, aan welke echter in de dertiger jaren door allerlei moeilijkheden een einde kwam. Na de oorlog kende het koor echter weer een nieuwe periode van bloei.

doch ondervindt verder de specifieke problemen, waarmee overigens alle koren in ons land te worstelen hebben.

De kosten voor oratorium-uitvoeringen, die kostbare solisten en een prijzig orkestraal apparaat vereisen, staan helaas in geen enkele verhouding tot de maximale opbrengst, die van een dergelijke culturele manifestatie kan worden verwacht. Ook voor een dilettantenkoor van uitstekende kwaliteit nemen de repetities teveel tijd in beslag, anderzijds kan er vanwege de hoge kosten te weinig samen met orkest worden gerepeteerd. Dit alles zijn vraagstukken waarmee zich nagenoeg elke oratoriumvereniging in den lande geconfronteerd ziet, een wetenschap als deze is overigens weinig geruststellend. Het zou daarom zeker een onherstelbaar verlies zijn voor ons culturele leven, wanneer dergelijke uitvoeringen door ontoereikende overheidssteun en te geringe belangstelling van de muzikliefhebber uit de concertzalen zouden moeten verdwijnen.

Ondanks al deze moeilijkheden heeft het Roermondse oratoriumkoor na de oorlog een reeks kwalitatief hoogstaande uitvoeringen kunnen geven, die hun beloning vonden in het lidmaatschap van de „Maatschappij tot bevordering van Toonkunst” waarmee het koor een tiental jaren geleden voor zijn goede prestaties werd geëerd.

Voor dit komende lustrumconcert heeft het koor naar een programma gezocht dat niet alleen voor het doorsnee concert-publiek voldoende aantrekkingskracht bezit, doch eveneens de verwende muzikliefhebber vermag te bevredigen. Voor een vereniging, die telkenjare moet trachten de eindjes weer aan elkaar te knopen, is zolets wel bijzonder belangrijk. Het lijdt echter geen twijfel dat de keus ditmaal een goede is geweest: Mozarts zgn. Krönungsmesse in C KV 317, Rossini's populaire en terecht beroemde „Stabat Mater” en als orkestrale inleiding de 94e symfonie „Mit dem Paukenschlag” van Josef Haydn. Voor de uitvoering van donderdag 9 november werd een vijftal solisten geëngageerd, van welke de jonge Roermondse sopraan Gerda Schnitzeler in Mozarts Krönungsmesse haar officiële debuut zal maken. Verder zullen aan deze uitvoering medewerken Corry Bijster (sopraan), Annie Delorie (alt), Tom Brand (tenor) en Hermann Schey (bas).

Gerda Schnitzeler is leerlinge van de bekende alt-zangeres Suze Luger en vervolgde haar verdere zangstudie bij de Utrechtse paedagoog Gerard Meyer. Reeds enkele jaren geleden trad zij in Roermond op in een concertuitvoering van Mascagni's Cavalleria Rusticana, ook zagen wij haar reeds als soliste bij uitvoeringen in Roermond en elders. In Rotterdam zong zij met succes in werken van Antonio Vivaldi en Benjamin Britten. Ook trad zij o.m. op in Lorenzo Perosi's Kerstoratorium.

In Rossini's Stabat Mater zal de sopraanpartij worden gezongen door Corry Bijster, een van Nederlands meest vooraanstaande vocalisten, die reeds vanaf 1933 in binnen- en buitenland carrière heeft gemaakt, niet slechts als oratoriumzangers doch ook in het operagenre, o.m. in werken van Mozart (Die Zauberflöte) en Richard Wagner (Tannhäuser). In Roermond trad Corry Bijster meermalen met het Toonkunstkoor op.

De alt Annie Delorie studeerde aan het Amsterdams conservatorium en voltooide haar opleiding bij Theodora Versteegh en

Hermann Schey.

Betty van den Bosch-Schmidt. Zij zong sinds 1950 aan de Nederlandse opera, doch vertrok in 1955 als eerste alt naar de opera te Frankfurt am Main. Zij vervulde gastrollen in Parijs, Brussel, Hamburg, Stuttgart en München. Sedert 1959 treedt zij ook weer bij de Nederlandse opera op. Zij is ook als oratoriumzangeres een vaak geziene verschijning.

Tom Brand, die niet alleen als oratoriumzanger doch ook als opera-tenor zijn sporen heeft verdiend, heeft vooral als oratoriumzanger carrière gemaakt. Zo zong hij vele malen in Bach's Mattheuspassion en in kerkantates van deze componist voor de Nederlandse Bachvereniging onder dr Anthon van der Horst. Van zijn vertolkingen werd o.m. die in de Mattheuspassion op de grammofoonplaat vastgelegd.

Hermann Schey was reeds vele jaren voor de tweede wereldoorlog een van Duitslands meest vooraanstaande concertzangers. Hij studeerde aan de Berlijnse „Hochschule für Musik” bij prof. von Dulong en trad sinds 1925 in geheel Europa en Zuid-Afrika op. In 1929 zong hij in ons land voor de eerste maal onder dr Willem Mengelberg in de Mattheuspassion. Hij werd leraar aan het Amster-

Annie Delorie.

HET PROGRAMMA

De Mis in C KV 317 — de zgn. „Krönungsmesse” schreef Mozart — zoals het grootste deel trouwens van zijn kerkelijke muziek — tijdens zijn werkzaamheid in Salzburg, waar hij evenals zijn vader als kerk- en hofmusicus in dienst was van de aartsbisschop. Het werk kwam op 23 maart 1779 gereed en volgens een geloofwaardige Salzburger traditie, dankt het zijn naam aan de jaarlijkse viering van een miraculeus Mariabeeld in het bedevaartsoord Maria Plain in de omgeving van Salzburg, waar dit feest ieder jaar op de vijfde zondag na Pinksteren werd gevierd.

Kenmerkend voor deze Mis is haar korthed en bondige structuur, dit naar men zegt op speciaal verzoek van de aartsbisschop. Men treft daarom in dit werk niet de voor de 18e eeuw zo typerende pronkende stijl der zgn. concertmissen, doch het geheel werd in grote trekken polyfoon gehouden en men vindt er aanmerkelijk minder lang uitgesponnen gedeelten met vele tekstherhalingen dan in andere composities uit deze tijd. Het programma karakteriseert het gehele werk dat hier en daar zeer populair getinte zinswendingen vertoont. De innige sopraan-aria van het Agnus Dei herinnert sommige momenten aan de aria „Dove sono” van de gravin uit „Il nozze di Figaro”. Voor de afsluiting van zijn werk — het Dona nobis pacem — maakte Mozart gebruik van dezelfde thematiek als die van het Kyrie, zodat het werk als het ware onder een grote boog staat gespannen. Dit streven naar thematische eenheid toont zeer duidelijk de ontwikkeling naar de symphonische kerkmuziekstijl die in de 19e eeuw gebruikelijk zou worden.

Het „Stabat Mater” van Rossini dateert uit 1832 — een periode toen de componist Gioachino Rossini, die in de voorafgaande jaren een enorme hoeveelheid opera's geschreven had, zich nog maar weinig met het componeren bezig hield. Het is ten naastbij het enige werk dat Rossini tijdens de tweede helft van zijn leven nog aan het notenpapier heeft toevertrouwd, doch geniet vanwege zijn grootse opzet nog een bepaalde populariteit, zeker door de echte „bel canto-stijl” waarin het is gehouden. Ondanks de gewijde tekst is de invloed van de opera dan ook onmiskenbaar in dit werk, waarvan vooral de tenor-episode „Cujus animam gementem” voor vele zangers een giansstuk in hun repertoire betekent. Het geheel is zeer dramatisch van allure en een typisch voorbeeld voor de romantische kerkmuziek uit de 19e eeuw.

De symfonie in G no. 94 getiteld „Mit dem Paukenschlag” behoort tot Haydns zgn. Londense symfonieën, werken dus die hij tijdens en voor zijn twee Engelse concertreizen schreef, die door de impresario Salomon werden georganiseerd. Zijn naam dankt het werk aan de verrassende paukenslag in de zestiende maat van het rustig voortkabbellend andante van de strijkers. Het zelfde thema, dat door deze paukenslag wordt besloten, gebruikte Haydn ook in de aria „Früh ellet schon der Ackermann” in zijn Jahreszeiten. De vroeger veel gecolporteerde geschiedenis dat Haydn met deze donderslag op de pauk, de tijdens het andante langzamerhand ingedutte concertbezoekers wilde opschrikken, kan nauwelijks nog worden staande gehouden, daarvoor komt deze verrassing te vroeg na de aanvang van dit deel. Het werk dat op 23 maart 1792 voor het eerst werd uitgevoerd heeft vier delen: het eerste: Vivace assai, heeft een voor Haydns symfonieën karakteristieke langzame inleiding; het derde is een Menuetto in de typische Haydn-stijl.

Gerda Schnitzeler (Foto M. Koch)